

Právnické osoby založené podľa verejného práva môžu byť zodpovedné za environmentálne škody spôsobené činnosťami vykonávanými vo verejnom záujme na základe zákonného prenesenia úloh, ako je prevádzkovanie prečerpávacej stanice na účely odvodňovania poľnohospodárskych plôch

V priebehu rokov 2006 až 2009 bola časť polostrova Eiderstedt nachádzajúceho sa v západnej časti spolkovej krajiny Šlezvicko-Holštajnsko (Nemecko) klasifikovaná ako „chránené územie“ najmä z dôvodu výskytu čoríka čierneho, chráneného vodného vtáka. Podľa plánu správy sa chránené územie tohto druhu tradične využíva ako pasienky na veľkých plochách. Na obývanie a poľnohospodárske využívanie polostrova Eiderstedt sa vyžaduje odvodňovanie. Deich- und Hauptsielverband Eiderstedt, združenie pre správu a zušľachťovanie vôd založené ako právnická osoba podľa verejného práva, na to prevádzkuje prečerpávaciu stanicu, ktorá odvodňuje celé dané územie. Toto prečerpávanie, v dôsledku ktorého sa úroveň vody znižuje, spadá pod jeho úlohu údržby povrchových vôd, ktorá bola na toto združenie prenesená zákonom ako verejnoprávny záväzok.

Vzhľadom na to, že združenie na ochranu životného prostredia Naturschutzbund Deutschland – Landesverband Schleswig-Holstein zastávalo názor, že Deich- und Hauptsielverband Eiderstedt prevádzkovaním tejto prečerpávacej stanice spôsobil environmentálne škody na úkor čoríka čierneho, podal na okres Severné Frísko návrh na obmedzujúce opatrenia a odstránenie týchto škôd, ktorý bol zamietnutý. Na podporu svojho návrhu sa združenie odvolávalo na nemeckú právnu úpravu prijatú na účely prebratia smernice 2004/35 o environmentálnej zodpovednosti¹. Táto smernica stanovuje rámec environmentálnej zodpovednosti s cieľom predchádzať a odstraňovať okrem iného environmentálne škody spôsobené pracovnými činnosťami na druhoch a prirodzených biotopoch uvedených najmä v smerniciach o „biotopoch“² a „vtáctve“³.

Príloha I tretí odsek druhá zarážka **smernice 2004/35 však umožňuje členským štátom stanoviť oslobodenie od zodpovednosti v prospech vlastníkov a prevádzkovateľov, ak škoda spôsobená na druhoch a prirodzených biotopoch vyplýva z „bežnej správy“ dotknutej lokality. Nemecko túto možnosť využilo.**

Za týchto okolností Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko), ktorý rozhoduje o zamietnutí návrhu združenia na ochranu životného prostredia, rozhodol položiť Súdnemu dvoru otázku, či a za akých podmienok možno činnosť, akou je prevádzka prečerpávacej stanice na účely odvodňovania poľnohospodárskych plôch, považovať za činnosť vyplývajúcu z „bežnej správy lokality“ v zmysle smernice 2004/35. Vnútroštátny súd okrem toho vyzval Súdny dvor, aby spresnil, či takúto činnosť možno z dôvodu, že sa vykonáva vo verejnom záujme na základe zákonného prenesenia úloh, považovať za „pracovnú činnosť“ v zmysle smernice 2004/35.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 2004, s. 56; Mim. vyd. 15/008, s. 357).

² Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 2010, s. 7).

Vo svojom rozsudku z 9. júla 2020 Súdny dvor uviedol, že **pojem „bežná správa lokality“ treba vykladať tak, že zahŕňa akékoľvek opatrenie umožňujúce riadnu správu alebo organizáciu lokalít, v ktorých sa vyskytujú chránené druhy alebo prirodzené biotopy, najmä v súlade s bežne akceptovanými poľnohospodárskymi postupmi.**

V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že **správu lokality, v ktorej sa vyskytujú chránené druhy a prirodzené biotopy v zmysle smerníc o „biotopoch“ a „vtáctve“, možno považovať za „bežnú“ len vtedy, ak rešpektuje ciele a povinnosti stanovené v týchto smerniciach**, a predovšetkým všetky opatrenia správy prijaté členskými štátmi na základe týchto smerníc, akými sú opatrenia uvedené v záznamoch o biotopoch a cieľovej dokumentácii podľa prílohy I tretieho odseku druhej zarážky smernice 2004/35. Za týchto okolností Súdny dvor usúdil, že **bežná správa lokality môže zahŕňať najmä poľnohospodárske činnosti vykonávané v lokalite, vrátane tých, ktoré môžu byť ich nevyhnutným doplnkom ako zavlažovanie a odvodňovanie, a teda aj prevádzku prečerpávacej stanice.**

Súdny dvor okrem toho spresnil, že súd, ktorý má posúdiť bežnú povahu opatrenia správy, môže v prípade, že dokumenty týkajúce sa správy lokality neobsahujú dostatočné údaje, posúdiť tieto dokumenty s ohľadom na ciele a povinnosti stanovené v smerniciach o „biotopoch“ a „vtáctve“, ako aj za pomoci vnútroštátnych noriem prijatých na účely prebratia týchto smerníc, alebo ak také neexistujú, v súlade s duchom a cieľom týchto smerníc.

Okrem toho Súdny dvor pripomenul, že podľa prílohy I tretieho odseku druhej zarážky smernice 2004/35 môže bežná správa lokality vyplývať aj z predchádzajúcej praxe vlastníkov alebo prevádzkovateľov. Súdny dvor vyhlásil, že toto pravidlo zahŕňa opatrenia správy, ktoré sa v okamihu vzniku škody už vykonávali počas dostatočne dlhého časového obdobia a sú všeobecne uznané a preukázané, aby sa mohli považovať za obvyklé pre dotknutú lokalitu, avšak s výhradou, že nespochybňujú splnenie cieľov a povinností stanovených v smerniciach o „biotopoch“ a „vtáctve“.

Pokiaľ ide o otázku, či činnosť vykonávaná právnickou osobou verejného práva vo verejnom záujme na základe zákonného prenesenia úloh, ako je prevádzkovanie prečerpávacej stanice na účely odvodňovania poľnohospodárskych plôch, môže predstavovať „pracovnú činnosť“ v zmysle smernice 2004/35, Súdny dvor potvrdil, že tento pojem zahŕňa všetky činnosti vykonávané v rámci podnikania, na rozdiel od čisto osobného alebo domáceho rámca, bez ohľadu na to, či tieto činnosti majú súvislosť s trhom alebo majú konkurenčnú povahu.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499